

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“
ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ЛЕКЦИЯ №2

ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО НА РАБОТНОТО МЯСТО-

ИНОВАТИВЕН ПОДХОД ЗА
ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОТО
ЗДРАВЕ

Промоция на здравето на работното място

*... .. е базирана на доказателства и
успешна теория и практика*

*... .. е организационно инвестиране
в бъдещето*

... .. е добър бизнес

ПЛАН НА ЛЕКЦИЯТА

1. Предпоставки и трудности за Промоция на здравето на работното място – дефиниция и общи характеристики
2. Прилагане на ПЗРМ в България
3. Европейски модел на ПЗРМ.
4. Положителни ефекти от осъществяване на здравнопромотивни дейности на работното място

Промоция на здравето на работното място (ПЗРМ) е съчетание на усилията на работодателите, работещите и обществото за подобряване на здравето и благополучието на работещите хора.

Това може да се постигне чрез:

- Подобряване организацията на труда и на работната среда
- Активното участие на всички заинтересовани
- Поощряване на личното развитие

(Люксембургска декларация, относно ПЗРМ, 1997)

Основополагащи принципи:

- Принципи на управление, които признават , че работниците са необходим фактор за успеха на организацията, а не само причина за разходи
- Принципи на ръководство, които включват участие на работниците и поощряват тяхната мотивация и отговорност при работа
- Принципи на организация на работата, които създават баланс между служебни задължения и реализиране в семейния и обществения живот

Обща характеристика на ПЗРМ:

- Нов модел на взаимоотношения в системата: работодател – работещи – експерти
- Нов метод на планиране, осъществяване и оценка на ефекта на проекти по широк спектър от проблеми
- Нова технология за постигане на здраве и безопасност чрез участие на всички заинтересовани
- Мултидисциплинарен и мултисекторен подход за решаване на въпроси на успешното управление, на безопасността, на здравето, на благосъстоянието и на оптималната производителност
- Инвестиция за успешен и устойчив бизнес

ЦЕЛ

- Чрез целево и гъвкаво планиране и организация да се постигне интегриране на дейностите за опазване на здравето в политиката, стила на работа и управлението на организацията.
- ПЗРМ да стане самоорганизиращ се и самовъзпроизвеждащ се постоянен процес (фиг. 1).

Фиг. 1: Цикъл на възпроизводство на дейностите по промоция на здравето

Промоцията на здравето включва дейности от различни сфери и изискващи различни компетентности. При осъществяване на конкретни програми е необходимо да се мобилизират усилията на професионалисти с различен профил, т.е. да се изграждат умения за партньорство.

Партньорството е водещ принцип на промоцията на здравето.

Партньори	Професионални компетентности
1. Работодател/Ръководство	Икономически, технически, организационни знания
2. Персонал и негови представители/организации	Професионални знания и практически умения
3. Експерти по безопасност и здраве при работа	Икономически, технически и медицински познания
4. Служби на общественото здравеопазване, на здравната помощ и на социалното осигуряване	Познания по профилактика и промоция на здравето и по социалното законодателство

Табл. 1: Реализиране принципа на партньорство при ПЗРМ

Традиции, които следва да се използват:

- Апробирани методи за осигуряване на здравословна и безопасна работа: инструктажи, обучения
- Дългосрочни решения (планове), които след съгласуване в КУТ могат да се обявят като текуща фирмена политика
- Превантивни дейности, които след групиране в програми могат да бъдат обявени и контролирани за целесъобразност, разходи и ефикасност.
- Водене на документация, която следва да се приведе във вида, практикуван в ЕС

Препятствия за преодоляване:

- Българските работодатели не са убедени, че от личната им активност зависи подобряването на условията на труд.
- В производството ни преобладава „по-традиционна“ организация на работа с авторитарен стил на управление
- Работниците разполагат с по-малка възможност за самоорганизация на задачите и методите и получават значително по-малко обучение и квалификация.
- Работниците имат по-изразено чувство на застрашеност на здравето, повече оплаквания и по-ниска удовлетвореност от условията на работа.

Какво не се прави у нас от практиката на ПЗРМ:

- Прилагане на стратегия за целево и гъвкаво планиране
- Пестелив и конкретен подход, осигурен с ресурси
- Планиране и реализиране на периодично и крайно оценяване на ефективността
- Осигурена подкрепяща среда – реално участие на всички партньори заедно, особено на работниците
- Системна практика на адекватно обучение и взаимно информиране
- Проучване и вземане предвид мнението и оценките на работниците относно безопасността и здравето
- Прилагане в практиката на групи за ПЗРМ

Европейски модел за здравословно и безопасно работно място

1. Интегриране въпросите за здравето на персонала в процесите на вземане на управленски решения . Активно участие на работниците във фирмата.
2. Опазването на здравето на работещите е приоритетно задължение и израз на социална отговорност.
3. Стремех към задоволяване нуждите на работниците и техните семейства.

Европейски модел за здравословно и безопасно работно място

4. Финансовият успех на фирмата зависи от здравето и безопасната работа на работещите. ПЗРМ е ключ към успеха и стабилността на фирмата. Стандартите за качествена и безопасна работа и насоките за социално и здравно благополучие се залагат в колективния трудов договор.
5. Стремемеж към опазване и защита на околната среда. Дейностите на фирмата не трябва да вредят на никого. Да се работи на принципа „да е добре за всички“

Европейски модел за здравословно и безопасно работно място

6. По-доброто здраве е предпоставка за добро качество.
7. Стремех към съкращаване на управленската йерархия чрез система за сътрудничество, основана на преговори и екипи, поемащи отговорност за самоорганизация и самоконтрол.

ПОЛЗИ ОТ ПЗРМ

1. Повишена производителност, самоконтрол, качество и намаляване на брака (отпадъците)
2. Намален брой на трудови злополуки, професионални заболявания, намалена или загубена трудоспособност.
3. Намалени разходи за лечение и застраховане.
4. Осъзнати от работниците професионални рискове за здравето и имуществото и налични умения за предотвратяване на вредни ефекти.

ПОЛЗИ ОТ ПЗРМ

5. Висока активност на служителите по предлагане и прилагане на идеи за подобрения в технологията, качеството, здравето и безопасността при работа.
6. Намаляване на загубите поради текучество
7. Повишена конкурентноспособност, подобрен имидж на фирмата
8. Подобрени условия на труд и организация на работа - добра служебна атмосфера, удовлетвореност от работата, ясно формулирани цели и области на отговорност, преодоляна монотонност, внесено разнообразие в работата.

ПОЛЗИ ОТ ПЗРМ

9. Подобрени комуникативни умения и умения за работа в екип.
10. Нагласи за позитивно мислене, колективен дух, солидарност. Повишен морал, честност, уважение, почтеност и желание за оказване на помощ.
11. Високо ниво на информираност по здравни въпроси. Ясно здравно съзнание. Намален процент на хората с вредни за здравето навици.